

Els Estats Units fracassen de nou a Somàlia

Els Estats Units han tornat a fracassar a Somàlia, aquesta vegada en el terreny diplomàtic. No solament els combatents de la Unió dels Tribunals Islàmics, acusats pel Govern del president George Bush de mantenir vincles amb Al-Qaida, han passat a controlar la capital, Mogadiscio, sinó que l'acord entre aquests i el Govern somali de transició s'ha fet d'esquena a la diplomàcia nord-americana.

Lacord, signat el 22 de juny a Khartoum gràcies a la mediació de la Lliga Àrab i del president sudanès, Omar Bashir, atura, de moment, la confrontació entre els combatents islàmics i els milicians del Govern somali de transició pel control del sud de Somàlia.

Desplegats a Mogadiscio des de principi de juny, després de quatre mesos de combats amb diversos moviments armats que rebien suport dels Estats Units, els dirigents islamistes han escollit el clergue Sheikh Hassan Dair Aweys perquè encapçali la Unió. Aweys ha substituït Sheikh Sharif Sheik Ahmed, considerat més moderat i conciliador envers els Estats Units. "Somàlia és una nació musulmana, i per aquest motiu les decisions seran preses d'acord amb l'Alcorà i les ensenyances del profeta Mahoma", ha proclamat Aweys.

En un intent de buscar la comprensió occidental, el seu antecessor, Sheik Ahmed, havia enviat una carta a la Unió Europea, els Estats Units i les Nacions Unides, en què negava que els tribunals islàmics donessin refugi a membres d'Al-Qaida.

Els primers càstigs d'acord amb la llei islàmica no s'han fet esperar. En els carrers de la capital, segons els pocs testimonis que arriben a l'exterior, ja s'aplica la xària, la llei islàmica, sobre-tot als lladres. Un informant de la BBC

va assegurar que a Mogadiscio s'havien executat setze amputacions de mans a lladres, mentre que a la ciutat de Jowhar s'ha lapidat una persona, acusada d'adulteri. La llei islàmica, defensada per Aweys, és rebutjada pel Govern de transició, format a Kenya el 2004 després de mesos d'intenses negociacions entre les diferents faccions somalis. Víctima de les baralles personals, el Govern de transició no ha pogut restablir mai les institucions en un país destruït per anys de guerra, que van començar amb la descomposició del règim de Siad Barre, el 1991.

Per als Estats Units, la designació d'Aweys ha estat la pitjor notícia després de l'adversitat patida en ser derrotades les milícies a les quals donava suport pels tribunals islàmics. La diplomàcia del president Bush considera que Aweys, un excoronel de l'exèrcit somali, més conegut per Sheikh Hassan, manté relacions amb Al-Qaida. El moviment que dirigia a final dels anys noranta, Al-Ittihaad al-Islamiya, va ser inclòs pel departament d'Estat dels EUA en la llista d'organitzacions terroristes alhora que va dictar una ordre internacional contra Aweys. Derrotat militarment a començament del 2000, es va refugiar en una zona del país, anomenada Putland, fins que va reaparèixer fa pocs anys mitjançant els tribunals islàmics, que va ajudar a fundar.

Aweys rebutja les acusacions.

"No sóc un terrorista. Però si seguir estrictament la meua religió em fa un terrorista, aleshores sóc un terrorista", ha replicat el dirigent islamista. Aweys manté excel·lents relacions amb el president sudanès Omar Bashir, i és probable, segons els serveis de seguretat occidentals, que durant la seva estada al Sudan s'hagués relacionat amb Osama bin Laden. El segon d'Aweys tampoc no està ben vist pels Estats Units. Abdullahi Ali Afrah, més conegut com "Aspro", és el responsable de la societat financera Barakat, que es dedica, entre altres activitats, a la telefonia i a fer transferències bancàries de la diàspora somali. Després dels atemptats de l'11 de setembre, les autoritats nord-americanes van congelar els béns de Barakat, a la qual acusaven de transferir diners als terroristes.

La consolidació dels tribunals islàmics a bona part de Somàlia no tan sols ha trasbalsat la diplomàcia nord-americana; també afecta l'ordre regional. El Govern etiòp, que percep l'arribada dels tribunals islàmics com una amenaça, ha desplegat batallons i armament pesant al llarg de la frontera. "Tenim por d'un enfrontament entre Etiòpia i els tribunals islàmics", ha declarat, preocupat, el representant especial de les Nacions Unides per a Somàlia, François Lonsenuy Fall.

Fa tretze anys, la 'síndrome de Somàlia'

La intervenció dels EUA a Somàlia, l'any 1992, va ser tan traumàtica que els polítics i diplomàtics parlen sense embuts de la síndrome de Somàlia, la qual li impedeix intervenir directament en el continent. El desembre del 1992, perduda la reelecció amb el candidat demòcrata Bill Clinton, el president George Bush, el pare del president actual, va decidir enviar soldats a Somàlia amb la finali-



El president somali Abdullahi Yusuf Ahmeda (a l'esquerra) conversa amb Omar Bashir, el president de Sudan, que ocupa la presidència rotatòria de la Lliga Àrab.

El Govern etiòp, dirigit per Meles Zenawi, un exguerriller marxista que va arribar al poder per les armes el 1991, tem que els tribunals islàmics contagien, amb la seva ideologia, alguns dels diversos moviments armats

musulmans que actuen en el país. I també creu que l'arribada d'Aweys enforteix l'altre país amb aspiracions de potència regional, el Sudan. Per contrarestar el poder dels tribunals islàmics, Meles dóna suport, logístic i

militar, al Govern somali de transició i permet que els serveis secrets dels Estats Units, amb qui manté unes bones relacions malgrat el seu passat marxista, es moguin lliurement pels països. A canvi, la diplomàcia nord-americana minimitza les violacions dels Drets Humans comesos pel Govern etiòp.

tat de garantir la distribució de l'ajuda alimentària entre una població castigada per la guerra civil.

Els soldats de l'operació "Restablir l'esperança", en el marc d'una missió de les Nacions Unides, es van veure aviat engolits per un conflicte complex, que no acabaven d'entendre. Com que van donar suport a uns moviments, van perseguir el dirigent més ben armat, Mohamed Farah Aidid, i van actuar de manera prepotent, es van buscar l'enemistat de bona part de la població, que els considerava uns invasors. En els combats d'octubre del 1993 a Mogadiscio, van morir 18 sol-

datos nord-americans. Les morts van sacsejar l'opinió pública nord-americana, sobretot quan es van difondre per les televisions les imatges d'un pilot arrossegat per la gent pels carrers de Mogadiscio. Clinton va respondre de manera immediata: va fer tornar els soldats. L'últim marxa va deixar Somàlia amb més pena que glòria el març del 1994. Un any després les Nacions Unides també retiraven la missió. Els fets van deixar la "síndrome de Somàlia" i li van donar l'argument a Ridley Scott per fer una pel·lícula patriòtica, d'ínfima qualitat, *Black Hawk enderrocada*.

Els tribunals islàmics no estan sols. Finançats des de l'inici per diners procedents de les monarquies petrolíferes del Golf, els tribunals islàmics reben armament del Govern d'Eritrea, que els en lliura més per crear un problema al seu rival, Etiòpia, que no pas per convicció ideològica. A Eritrea governa el mateix partit marxista que va fer la guerra d'independència contra Etiòpia. Tots dos països mantenen un litigi fronterer que va provocar una guerra a final dels anys noranta.

Antoni Castel